

# SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.  
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.  
Posamezne številke veljajo 7 kr.  
Narečnine prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 30.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.  
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.  
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.  
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 212.

V Ljubljani, v torek 16. septembra 1890.

Letnik XVIII.

## Vstaja v Tesinu.

V laškem kantonu Tesinu v Švici buknila je kar nenadoma vstaja, katera je odstranila dosedanjo vlado. Že je tekla kri; vladni svetovalec, ravnatelj notranjih zadev, Rossi, je umorjen; nastavila se je nova vlada, obstoječa iz liberalcev: Simmen, Bruni, Lepori, Battaglini in Perruchi. Zvezni svet v Brnu sklenil je postopati proti vstajnikom vojaški ter poslal polkovnika - divizionarja Kunzli-ja kot zaveznega komisarja, da zopet naredi postavni red.

Vpraša se: Kako je nastal tako nenadoma ta upor? Liberalni časniki dolže po stari navadi katolike, ki že več let vladajo v tem okraju. Toda prostozidarji niso mogli utrpeti poraza svojega gospodstva ter so rovali vedno proti obstoječi vladi. Dne 11. t. m. segli so po priljubljenih jim sredstvih, po zavrtnem umoru. Kdo je tedaj povzročil vstajo v Tešinu? Ultramontanci? Ne! „De facto“ - povzročitelji so liberalci.

„N. Fr. Pr.“ poroča z dne 12. t. m. z Brna: „Desettisoč tesinskih liberalcev zahtevalo je revizijo ustave. Ultramontanska vlada zavlekla je preiskovanje desetisoč podpisov in ni hotela razpisati glasovanja ljudstva. Vsled tega pritožili so se liberalci te dni na zvezni svet ter ga prosili zakonite pomoči. Včeraj popoldne (v petek) bruhnila je, kakor strela z jasnega neba, vstaja. Vladni svetovalec, ravnatelj notranjih stvari, bil je ustreljen; vladna svetovalca Castella in Gianella bila sta vjeta, orožnica in vladno poslopje zasedena. Vladnega svetovalca Respini-ja, fanatičnega (!) ultramontanca, hotečega zbežati na Laško, so v Luganu prijeli. Ljudski shod v Bellinzoni odstavil je dosedanjo vlado ter postavil novo, provizorično. Vsled tega sklenil je zvezni svet, kateri je zboroval do polu 11. ure v zveznem poslopiju, poslati zvezno, oboroženo posredovanje. Polkovnik-divizionar Kunzli odšel je tja kot zvezni komisar. V Brnu bili so le trije zvezni svetniki, drugi

štirje so pa na odpustu. Slednji poklicali so se brzojavno domov. Ker je dosedanja tesinska vlada odstranjena, provizorično nastavljena pa nezakonita, sklenil je zvezni svet, da se bode vladal Tesin kot zvezno ozemlje iz Berna, dokler se zopet ne vpelje postavni red. Kot posrednja povzročiteljica vstaje smatra se ultramontanska vlada. Na pritožbo, katero so poslali liberalci zveznemu svetu, ukazala je vlada po celem okraju razširiti neki spis, ki je moral močno razburiti. V Bernu so pozno zvedeli o vstanku, ker so vstaši zadrževali poročila.“

Tako „N. Fr. Pr.“ „Slovenski Narod“ pa piše o tem v sobotni številki nastopno: „Prebivalstvo tesinskega kantona ni bilo zadovoljno z vlado in je premišljevalo, kako bi se je iznebil. Liberalna stranka, ki je vse sile naperjala, da se vlade iznebi, nabrala je desetisoč podpisov za revizijo ustave. Konservativna vlada je pa le odlašala pretresovanje teh podpisov in odlagala narodno glasovanje, dobro vedoč, da bode zanj neugodno. Liberalci so se zaradi tega že pritožili na zvezni svet, poslednji pa pritožbe tudi ni hitro rešil, ker baš sedaj biva večina zveznih svetnikov v letovišcih. Narod se je naveličal čakanja in poskusil s silo doseči, kar z lepa ni šlo. Poprijeli so za orožje. Vstaši so kmalu zmagali.“

Liberalci v Tesinu zahtevali so tedaj revizijo državne ustave, — dosedanja ultramontanska vlada zadrževala je izvršitev; zvezni svet, kateremu se je izročila pritožba liberalcev, misli, da stvar ni tako nujna. Med tem pa bruhne vstaja. Vstaši so vendar neovrgljivi liberalci; ti moré, zapodé postavno vlado, vzrok vsega tega so pa po liberalni doslednosti ultramontanci. Ni to nesmisel? Švicarska zvezna vlada sodi vse drugače, kakor ti liberalci. V dogodku vidi nepostavno dejanje, odstrani vstaško vlado, katero so nastavili liberalci, ter zaukaže svojemu zveznemu komisarju, da naj izvršuje vrhovno oblast tako dolgo v Tesinu, dokler bi poslovali ne mogla zakonita vlada. Moško postopanje zveznega

sveta je najjasnejša sodba o pravu ali nepravu dogodka, je obsojenje vstaje, katero so povzročili liberalci. Vkljub temu zahteva liberalna doslednost, da se zvrtače krivda na ultramontance. Ni li tako postopanje svojevoljno, brez temeljite podlage? Toda to je tista liberalna doslednost, katera je povsod pretila z ljudsko vstajo, ako se je ozirala vlada na opravičene zahteve katoliške cerkve, katoliških poslancev in katoliških prebivalcev. Z vstajo proti liberalizmu, kot vzrok navaja katoličanstvo in konservativnost, in sam noče biti nikakor upornik. Z vstajo pa še nikdar nikoli ni pretil katoliško-konservativni državljani, prepoveduje mu taka nasilstva njegovo krščanstvo, pravni čut in vest.

Kako pa se kuja in razsaja liberalizem, videč, da mu ne gre vse po njegovi volji! Dokaz nam je postopanje in ropotanje avstrijskih levičarjev v dunajskem državnem zboru in po časopisju, ko so grozni krik zagnali ter pretili z ljudstvom, ko so katoliki jeli nazaj zahtevati krščansko šolo za krščanskih starišev otroke. Nič novega pod solncem. Vedno isto se ponavlja; vstaja se napravlja zdaj v Braziliji, zdaj v osrednjih ameriškanskih ljudovladah, zdaj v Švici. Povsod vidimo tisto nekdanjo, — mislil bi človek, že davno obrabljeno, — navado, katera nas spominja na basen o volku in jagnjetu. Nedorodni mora veljati za krivega, volk mora dolžiti jagnje, da mu kali vodo, ker je v volji naravi, da nič več ne zarudi.

Ako so zadnja poročila iz Tesina resnična, vstaje ni se kaj bati. Zvezni komisar in vojniki bili so v glavnem mestu Bellinzoni navdušeno sprejeti, zvezni svet pa je poslal kot izvednega sodnijskega preiskovalca med vstaše prof. Schneider-ja.

## Nemške naselbine na Ruskem.

III.

Katero načelo pa sili Nemce, da tako sistematično osvajajo zemljišča Rusije in njeno prirodno bogastvo, pa da jo poplavijo z nemškimi naseljenci?

## LISTEK.

### Radinje.

Zgodovinska povest Jana Podhajského. — Poslov. V. Ž.  
(Dalje.)

„A kaj praviš ti na to, Dobeš“, obrnil se je kupec Burger k subemu možičku, kateri je stal molčé na strani. Oblečen je bil slabo. „Kaj ne, Dobeš, da bi zavriskal, ko bi se vrnili oni zlati časi, ko so hodili čili, veseli mladenéi po praških ulicah in ko je tvoja gostilna pri zlatem petelinu bila noč in dan polna čvrstih gostov, ki niso gledali na groš, ki je romal iz žepov do tvoje shrabice. Od one dôbe, kar so odšli učitelji s svojimi učenci iz nevhvaležne Prage, prazna je tvoja gostilna in shramba, in tvoj 'zlati petelin' je postal suh in se bo skoro preselil in si izvolil drugega gospodarja. Žida Abrahama bo imel menda raji kakor tebe.“

Te dovtpipne besede je spremljal Burger z glasnim smehom in premaknil nekaterikrat pèto, smejé se neprestano.

„Ti ne delaš plemenito, dragi gospod, ker se smeješ ubožcu. Res sem revež; skoro me bodo pregnali iz hiše, katero je podedoval oče po dedu in pradedu. Vendar bi raji prijel za beraško palico, raji spal pod golim nebom, kakor dočakal, da bi se

vrnili oni časi, ko je mrgolelo v Pragi polno tujecev. Res sem imel velik dobiček od teh potratnikov, ali vzeli so mi otroke. Ali to veš, gospod Burger? Ali veš, kam so zavedli mojega sina Jurija, kako so ga popačili, če se je tudi poprej tako dobro učil na vseučilišči? V duhu sem ga gledal že v duhovniškem talarji. A slednjič sem ga gledal v najostudnejših družbah. Boga sem hvalil, da je umrl. Ali ne veš, gospod Burger, da sem imel tudi hčer, tiho Marijico? A nimam je več, gospod. In kdo mi jo je vzel? On, ki te je nazival strijca; bil je tudi na našem vseučilišči v Pragi; skrivaj se je ukradel v srce neizkušeni deklici. Prisegel ji je večno zvestobo. Jaz, nesrečnik, nisem videl in čul ničesa. Nisem vedel, da je podli človek hodil skrivaj v njeno sobico, ko sem jaz gostom stregel. Ko bi ga dobil, bil bi mu pokazal. Privel jo je v sramoto, potem se ji je smejal v obraz, smejal tudi meni. Ali ti je povedal to, gospod Burger, ker ti je rekel strije? Ali so ti tudi povedali, da smo jo našli v Veltavi?“

Poslednje besede je izgovoril ubogi Dobeš težko, vzdihnil bolestno in se stresel po vsem telesu, zakrivaje si solzne oči z obema rokama. Leta, katera so pretekla od groznega udara, ki je zadel njegovo rodovino, zacelila so komaj njegovo veliko rano.

Gospod Burger je zarudel, in ko je končal starček svojo žalostno povest, iskal je zaman besedij,

da bi mu kaj odgovoril. Tudi drugi sosedi so molčali in pomilovali ubogega Dobeša in pretili ob jednom brezsrčnemu bogatinu, ki je prišel reven pred nekolikimi leti v Prago in si tu nagrabil denarja.

„Ni mogoče govoriti z vami. Tako se godi, ako se poniža bogat človek do prostaka. Za dobro voljo in blagohotno pozornost dobi le nevhvaležnost in nevljudnost“, rekel je Burger. Brez pozdrava je odšel v Celétno ulico, kjer je imel velik dom in bogate kupčijske sklade.

„Tako je osmešila njegova rodovina mene, a on se še norčuje iz mene“, šepetal je сосед Dobeš, in velike solze so mu kapale po obrazu. Tovariši so ga hoteli potolažiti, kar vzbudi drug predmet njihovo pozornost. Bližal se je pogrebni spreved. Kraljevi dostojanstveniki hodijo pred rakvijo, pred njimi klicarji (heroldi) oblečeni v črno obleko. Okrog klicarjev se je zbrala velika množica ljudij. Jeden klicar drži v desni roki črno palico, v levici črno ščit in kliče:

„Njena Milost, kraljica Zofija, zapoveduje vsem milim Pražanom, da telo nepozabnega kralja Vaclava...“

V tem je nastal velik krik na mestu, da ni bilo dalje slišati besed kraljevega glasnika.

Da v Berlinu že davnej čutijo „apetit“ na celo rusko Poljsko, to je javna tajnost. Vsled tretje razdelitve Poljske je bila dobila večji del ruske Poljske Pruska, ki je tamkej vladala 12 let (1795—1807), dokler ni Napoleon I. tudi ta del Poljske zedinil z novim vojvodstvom varšavskim. Le-tó pa je bilo za Napoleonove vojske proti Rusiji s silo ruskega orožja premagano (l. 1813). Ali že takrat, ko je bila Rusija v tako kritičnem položaju, so pruski diplomati poželjivo škilili na Rusijo, da jim vrnejo poljsko zemljišče. Poznato je tudi, kako je Pruska nerada, četudi jo je leta 1815. le rusko orožje rešilo, na dunajskem kongresu privolila na to, da se vojvodina varšavska zedini z Rusijo pod imenom kraljevine Poljske, in da je to storila samo za nagrado Saske in Poranjske, Poznanja, Gdanskega in Tornja. Da dobé za sebe takozvane „knezobekove meje“, potisnili so Rusijo na desni breg Visle do Buga in na tinske šume ter močvare kraj Narova, a generalni štab pruski je začel izdelovati precej tajne osnove, kako da si prisvoji Poljsko — one Rusije, katero so tedanji službeni govorniki in pesniki nemški enoglasno slavili kot „osloboditeljico Pruske in Nemčije“. O rečeni tajni osnovi svedočijo že izdana diplomatska pisma od S. Tatiščeva (Ruskaja diplomatija v Poljskem vo prose). Vprašanje o „knezobekovej meji“ prišlo je iznova na dan za krimsko vojske, a knez Bismarck je ocenil tedaj vse razloge in tolmačenja generala, kasneje poljskega maršala Knezebeka, brez vsakega pogrška, ali je dodal k temu, da bi se dalo to vprašanje rešiti le s pomočjo Avstrije, na katero se pa še tedaj ni moglo računati.

„Apetit“ Prusije na Poljsko pa se ni samo povečal, nego se je skoraj l. 1863. za poljskega vstanka izpolnil. Poznato je, da je ponudila Pruska vlada precej na početku tega vstanka iz svoje inicijative tajni dogovor (9. febr.), ki na vso srečo ni bil sprejet, a o njegovej pravej znamenitosti se je predrznil izpregovoriti Bismarck še-le 23 let kasneje (1886) v pruskem zboru. Tajni dogovor bi bil obema sosedoma dal pravico, da moreta prestopati državne meje k medsebojni pomoči proti puntarjem, ki bi se bili mogli preganjati tudi na zemljišče sosedne države. Ta dogovor je dajal tedaj pod istimi pogodbami pravico pruski vojski stopati na rusko zemljišče. Bismarck se je bil izrazil enkrat pred predsednikom zbora, da se „poljsko vprašanje“ more rešiti na dva načina: bodisi, ako se hitro uduši vstanek v sporazumljenju z Rusijo, da se samo zapadnim državam javi fait accompli, bodisi, ako se čaka tako dolgo, dokler se odnošaji tako pogoščajo v Poljski, da bodo Rusi pregnani iz Poljske ter prisiljeni prositi pomoči pri Prusih; delati je treba brezobzirno, zaposesti v ime Prusije Poljsko, katero moremo v treh letih ponemčiti.“

„Govorim resnobno o resnobni stvari“ — pristavi na kraju, da ga bolje razumijo: „Rusom je Poljska samo na težavo“ (Tatiščev l. c.). Taka je bila tedaj ta tajna osnova Bismarckova pri namišljenem sestanku, pa da se je ona izvela, pruska vojska bi bila zaposedla Poljsko, češ, da pomore Rusiji, a dobre volje ne bi bila hotela od tamkaj oditi.

„Nočemo poslušati tebe in tvojega naznanila. Idi in pokoplji kralja sam. On ni bil naš prijatelj. Dovoljeval in ukazoval je moriti naše prijatelje!“ Take in podobne besede so se slišale in polno ljudij je vrelo k sprevodu, da so se pogrebniški prerili težko do cerkve. Pred cerkvijo je nastala prava burja.

„Ali moramo sedaj slaviti njegov spomin? Ali bomo prelivali solze za to, ker se je hotel maščevati nad nami zaradi viteškega čina, da smo vrgli z oken svetovalce Novega mesta, ker so se upirali kelihu? Hudo bi se nam godilo; za vsako glavo bi morali dati več naših. Sedaj imamo druge skrbi, kakor za pogreb Vaclavov; narod mora opraviti sedaj drug posel, ne pa plakati in moliti za kraljevo rakvijo!“

Tako je govoril širok mladenič ljudem pred cerkvijo, in ljudje so pozdravljali z veseljem njegove besede. „Prav govoriš! Drug posel imamo! Končajmo, kar smo pričeli. Maščujmo se nad vsemi sovražniki! Porušimo jim hiše, pobijmo je!“ Hrum je postajal vedno večji; vedno več ljudij je prihajalo. Tu je nekdo zavpil. „Ljudstvo, na Višehrad! Naj sliši naše želje sama Zofija!“ Na te besede so hiteli ljudje na vse strani, v trenutku je bilo tu prazno in tiho. —

(Dajle sledi.)

Ali kar Nemci niso mogli naenkrat doseči, to so začeli zdaj počasi izvajati, ali — kakor zdaj Rusi sami na sramoto priznavajo — mestna politika ruska v poljskem kraljestvu za namestnika Berga, Kotzebua in za generala Albedinskoga je v svoji slepoti sama pomagala odvljati pruske osnove ter povečavati „apetit“ Nemcev na Poljsko. Kakor smo že prej omenili, bile so poljsko-pruske meje od l. 1864. po pomirjenju Poljske na stečaj odprte nemškim naseljencem, o katerih so omenjeni upravitelji mislili, da niso samo bolj naobraženi, nego tudi glavni in najhujši nasprotniki nemirnemu duhu poljskemu. Zaplenjena zemljišča poljskih veleposestnikov, ki so sodelovali pri uporih, bila so v znatni množini z majoratnim pravom podeljena visokim vojaškim in civilnim dostojanstvenikom, ki so pomagali upor udušiti. In ker so le ti imeli malo volje za delo, dajali so v najem ali pa so preprodali zemljišča nemškemu življu, ki je začel kot hudo-urnik poplavljati Poljsko. Zastoj so se oglašali iz Rusije glasovi, da naj se podeljujejo rajše ta zaplenjena zemljišča četudi samo v najem kmetom ruskim; prošnje so ostale neuslišane.

Ali Bog vé, zakaj so tamošnji upravitelji cenili Rusa manj vrednim, da se mu podeli zaplenjeno zemljišče, nego li Nemca?

Tej povodnji nemški se ni ubranil, kakor piše M. V. Muravjev, niti severno-zapadni kraj Rusije, kakor tudi ne gubernija volinska, a deloma tudi ne kijevska. Mi nočemo tukaj spominjati, kako prostrano zemljišče pripada na Poljskem in v severozapadnih krajih Rusije knezu Hohenlohe, pruskej betvi knezov Radzivilov in drugim tujcem, le-to zemljišče je večje, nego li katera izmed nemških vojvodin — in vsa uprava teh zemljišč in njihova najemnina je izključljivo v nemških rokah.

Že sam pogled na narodnopisno karto Rusije, ki se izdaje že čez 70 let, prepričal bode vsakega, kako je nemška kolonizacija prodrla v notranjost Rusije, v dveh glavnih smerih od zapada k iztoku.

En del te kolonizacije se je razširil čez kovensko in grodnevsko gubernijo na Dünaburg, drugi — od Bresta proti Kijevu. In to vse se je tamkej razširilo od l. 1864!

„Ali, ah!“ — toži nek novi list — „to so bili le početki . . .“ Od tega časa so osnove in berlinske težnje močno narasle, a nemška kolonizacija s tujimi veleposestniki, ki ni bila popolnoma zadovoljna s stratežičnimi poti, potrudila se je posebno od l. 1879. t. j. od sklenjene zveze Avstro-Ogrske z Nemčijo, prisvojiti si prostranih krajev na zapadu, jugozapadu in jugu Rusije. V Berlinu se je ustrojil celi zbor za sistematično podpiranje nemškega življa z gmotnimi sredstvi, da naseli Rusijo: V to svrhu so se osnovala razna društva in razne banke, kakor na primer „Deutsche Colonial-Gesellschaft“, „Deutscher Colonial-Verein“, kateremu predsednik je sedaj eden največjih posestnikov v Rusiji, knez Hohenlohe-Langenburg; za tem „Central-Verein für Handelsgeographie“ in „Deutsche Export-Bank“, katerima je posebna naloga gmotno podpirati vse nemške naseljence na Ruskem. Po nekih južnoruskih mestih so se ustrojile posebne pisarne za podpiranje novih nemških naseljencev; nemški pastori na Krimu dobivajo od nekod velike svote „za procvet luteranskega misijonarstva“. Naselitve nemških kolonistov so nabrale, Bog vedi od kod, velike glavnice na stotisoče, na milijone, ki pa ne spadajo pod vladino nadzorstvo itd. In tako prehaja vsako leto vse bolj rusko zemljišče na desetine, da pač na stotisoče desetih v roke nemških naseljencev, pa ta pritepeni živelj se je že začel ponašati, kakor svedočijo mestni organi in časopisi, osorno, napuhnjeno nasproti vsemu, kar je ruskega ter celó mislijo, da so tukaj Nemci gospodarji nad Rusi. S pomočjo vseh teh društev, bank in zborov berlinskih Nemcev pojavila se je mej naseljenci v ruskih pokrajinah močna namera, ki se ne drži samo trdovratno svojega stanovišča, nego čedalje bolj hlepi po tem, da dobi gospodstvo nad Rusi ter z vsemi silami tlači siromašna ruskega kmeta, nagovarjaje jih na prestop k protestantski veri. Ti Nemci vsakemu, ki pristopi k njihovi sekti, naj si bo že doseljenec, ali pa odpali Rus, priskrbé dober obstanek. Te tožbe so se že tako silno pomnožile, da je začel narod imenovati to nasilje navadno pravo, a nemški prihajajoči, ki so nekaj bili največji siromaki, so postali „gospóda“ s častjo in vplivom v upravi, ali ob enem glavni zatiralci kmečkega prebivalstva na Ruskem.

## Politični pregled.

V Ljubljani, 16. septembra.

### Notranje deželo.

**K položaju.** Poljski list „Przeglad“ je objavil te dni dopis z Dunaja, v katerem dopisnik zatrjuje, da se tako hitro še ne bode premenila avstrijska vlada. Češko-nemška sprava boče se le polagoma razvijala. Vlada ne bode silila k spravi, pač pa upa polagoma pomiriti stranke. V državnem zboru ostane dosedanje razmerje mej strankami do konca zasedanja. Deželni zbori in državni zbor pečali se bodo v prvi vrsti z gospodarskimi vprašanji. Položaj boče torej odvisen od prihodnjih državnozbornih volitev.

### Vnanje države.

**Nemčija.** Zadnji čas so pisali nemški listi mnogo o nameravanem odstopu nemškega vojnega ministra Verdyja. Poročalo se je kot popolnoma utemeljena vest, da je bil Verdy vložil prošnjo za odstop in da se le cesarjevega prihoda čaka, ki bo podpisal odstop. Mej tem pa so se stvari drugače zasukale, in cesar Viljem je neki izrazil željo, da naj Verdy še ostane v dosedanji službi. O njegovem nameravanem odstopu se je največ govorilo v vojaških krogih, v katerih je ena stranka, ki se ne vjema z načelom Verdyjevim, da bi bila namreč boljša in pripravnejša dvoletna vojaška služba kakor sedanja razkosana triletna služba. Proti temu načelu se je izrazil tudi načelnik splošnega vojaškega oddelka, prvi vojaški dostojanstvenik za vojnim ministrom, toda v generalnem štabu ima Verdy mnogo somišljenikov. Ali se pa boče Verdyjevo načelo uresničilo, ne more se zdaj še za gotovo trdit. Lahkó pa se uvidi, da bi bilo to prevelikega načelnega pomena za državo in narode.

**Rusija.** Zopet se je oglašil peterburški dopisnik v „Nordu“ o shodu nemškega in ruskega vladarja ter piše mej drugim: „Mnogi komentari o shodu Viljema II. in Aleksandra III. ne morejo razveljaviti splošno priznane resnice, da je imenovan shod močno utrdil evropski mir in da se je pojavila mej vladarjema ljubezljiva naklonjenost.“ O vojaških vajah piše isti dopisnik: „V mirovnem času ni bila armada še nikoli v tolikem številu zbrana, a pomniti je treba, da ne vidijo drugače vojaki v tako prostrani državi, kakor je Rusija, svojega cesarja včasih po deset ali več let.“

**Belgija.** Iz Bruslja se poroča: Kongres vseh delavskih združenj v dosego splošne volilne pravice je otvorjen. Predsednik kongresu je Defuisseaux. Med 500 vdeleženci je tudi italijanski odposlanec Costa. Predlog Volderjev, da naj se izvréé splošni razglasi zadnjo nedeljo pred shodom zbornic, je bil po živahnem razpravljanju z veliko večino sprejet. Kongres je sprejel soglasno tudi načelo splošnega štrajkovanja. — Te izjave so znak časa, ko se delavci skušajo otresti kapitalizma v slabem pomenu besede. Le škoda, da delavci v tej državi stavijo pretrane zahteve po nauku socijalistov, ki ne priznavajo nobene osebne lastnine. Vse, kar je pravično ni mogoče.

**Anglija.** Irski agitator Mihael Davitt namerava osnovati časnik, ki bode izhajal v Londonu pod naslovom „The Labour World“ (delavni svet). O načrtu omenjenega časnika pravi Davitt sam: „Moja naloga je, zastopati pravice delavcev, vpeljati pravičnejše razdeljenje delavskih izdelkov, boljše in bolj zdrave delavne prostore ter zahtevati osemurno delavno dobo. Jaz glasujem za splošno volilno pravico, triletno zbornico in da se odstrani górenja zbornica. Polja, rudniki, ruda, gozdovi, ribarstvo in železnice morajo pripadati ljudstvu. Razume se samo ob sebi, da se bo list potezal tudi za homerule (politiška stranka na irskem, katera hrepeni po samostojnosti).“

**Turčija.** Armensko cerkveno vprašanje v Carjigradu, o katerem se je trdilo, da je bilo vsled nekaterih dovoljenj turške vlade že rešeno, prišlo je zadnje dni zopet na dnevni red. To priča povsem napad na škofa Tadjada Oskaniana, katerega je gotovo revolucionarna stranka povzročila. Nekaj dnij pred tem dogodkom se je vršil v Carjigradu armenski národni zbor, na katerem je zmagała zmerna stranka po dolgi in hudi obravnavi. Ta stranka je izrekla zaupnico patrijarhu, ki je bil pri turški vladi vloženo ostavko nazaj vzél. Večina v Carjigradu živečih Armencev je neki proti narodnemu gibanju, ki se je pojavilo zadnji čas na Kavkazu; mnogo Armencev je v turških državnih službah, drugi zopet so si kot kupei nakupičili precejšno premoženje ter želé zaradi tega, da bi bile popolnoma prijateljske razmere med Turčini in Armenci. Tudi patrijarh, ki je bil vložil svojo ostavko le na zahtevanje radikalcev, pripada miroljubnim armenskim krogom, in baš iz tega vzroka ga je bil sultan zaštilal v avdijenci pred neko volitvijo. Na napominanem zboru je torej hudo napala opozicija postopanje patrijarhovo in njegovih pristašev-škofov ter zahtevala, da se odkloni kompromis s turško vlado. Ker so bili radikalci pri tem sevéda v manjšini, niso prodrli s svojim predlogom in zato dajejo duška svojemu srdu in javnih osebnih napadit.

## Izvirni dopisi.

**Iz Št. Petra na Notranjskem, 13. septembra.** (Nekateri vzroki požarov.) Poročal sem vam, da je včeraj požar uničil petim posestnikom gospodarska poslopja. Dostaviti mi je to, da je škode več tisočakov, kajti zgorelo je več raznega orodja, posebno veliko krme. Groza me prešinja, kadar se spominjam enakega zla v ti okolici, posebno pa v Št. Petru. Zakaj, bodi tu v malih potezah navedeno: Nedavno rekel je mož: „Šempeterci smo proti oguju z ogljem zavarovani!“ Da ni to šala, smemo potrditi. Na spodnjem koncu vasi poleg ceste postavljeno je veliko od vrha do tal leseno poslopje, katero služi italijanskim prekupcem oglja za skladišče. Tu se navozi na stotine vozov oglja, da se od tu počasi razprodaja v Trst in dalje na Laško. Velikokrat je to poslopje pretesno za množino oglja. V ti priložnosti si prekupec pomaga s tem, da dobi v vasi primeren prostor pod streho za spravo oglja. Enako skladišče je zdaj pod slamnato streho na drugem koncu vasi, pri cerkvi, katero preti s prvim vred celí vasi nevarnost za časa požara. Že v začetku je ta vas postavljena tako, da o ti priložnosti ni svetovati mnogim prebivalcem drugega, kakor beži, da si rešiš življenje. Kaj pa, če bi se oglje v skladišču vžgalo? In to še v silnem pišu burje? Pokončana bi bila cela vas, mogoče tudi cerkev, farovž pa gotovo! Kako hitro pride ogenj po streli ali družih nezgodah na dan, mora vsak vedeti; lahko pa tudi po otrocih, posebno tukaj, ker so slamnate strehe nizko blizo tal. Omeniti mi je tudi zelo slabe navade, namreč sušenja drv nad ognjiščem, v katero je tukajšno prebivalstvo zelo zaljubljeno; treba bo ostrega kazenskega postopanja, predno bo temu konec. —r.

**Iz Ljutomera, 15. septembra.** (Shod volilcev.) katerega je bil naš državni poslanec dr. Lavoslav Gregorec sklican dne 14. t. m. v Ljutomeru, izvršil se je jako častno in povoljno za gosp. poslanca. Več kakor 200 mož je bilo zbranih v sobani g. Vaupotiča, ko ob 4. uri g. poslanec vstane ter naznani, da jih je zato povabil, da bi jim poročal, kako jih je kot njihov poslanec zastopal v državnem zboru na Dunaji. Na to je bil bivši deželni poslanec g. Ivan Kukovec predsednikom temu shodu izvoljen; on je razložil pomen tega shoda, predstavil vladinega zastopnika, potem je dal besedo g. poslanecu, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru poljudno in jako zanimivo razlagal zgodovino naše državne ustave, pojasnil sedanje državnozbornske razmere, povedal je, kaj je on vse hotel doseči, in koliko je v resnici storil in dosegel ter s krepkimi in navdušenimi besedami sklenil, naj se vedno vsi držijo našega starega gesla: Vse za vero, dom, cesarja.

S posebnim zanimanjem so volilci poslušali razlaganje o naših temeljnih postavah, o spravi mej narodi, o verski šoli in nemškem šulfereinu in o važnem kmetskem vprašanju. Po dokončanem govoru so takoj navzoči z burnimi „živio“-klici pokazali, da so bili s poslančevim poročilom zadovoljni. Vendar pa je še g. predsednik posebej navzoče povabil, naj še enkrat se izjavijo, da se s svojim poslancem popolnem vjemajo, da ga zahvaljujejo za njegovo dosedanje zastopanje ter ga prosijo, naj tudi v bodoče v tem smislu za-nje deluje. To se je soglasno zgodilo.

Na vprašanje, ali ima še kdo kakšno vprašanje ali željo do g. poslanca, oglasilo se je več mož. Eden je vprašal, kaj je misliti o društvu „Südmark“, ki bojda že tudi v Ljutomeru snuje svojo podružnico. Gospod poslanec je jasno razložil, kaj je „Südmark“ (južna meja) in kaj hoče, ter rekel, da se nam ni toliko tega društva bati, kakor tistih, ki so za tem društvom skriti. To nam jasno priča poročilo, katerega so odborniki tega društva sami priobčili v „Tagesposti“ o svojem zborovanju v Celji. Mi se pa moramo z vsemi postavnimi sredstvi proti temu društvu braniti, kakor proti zloglasnemu šulfereinu, in vsakega, ki med nami to društvo podpira, za narodnega Judeža proglasiti.

Drugi volilec je prosil, naj bi g. poslanec na to delal, da bi si vojaštvo potrebne konje od posestnikov kupovalo in ne od mešetarjev, ki tukaj konje cenó pokupijo, potem pa jih na Ogrsko ženejo in jih ondi jako drago za vojaške namene prodajejo.

Zopet drugi volilec je prosil, naj bi poslanci na to delali, da bi vlada več ozira jemala na kmet-

ske razmere pri iztirjavanji davkov, da ne bi ravno takrat davka iztirjavali, kadar ima kmet najmanj gotovine v rokah.

Gosp. poslanec je obljubil na to delati v družbi z drugimi slov. poslanci, ter se je zahvalil, da so volilci v tako obilnem številu ga počastili. Na to je g. predsednik zbor sklenil, volilci pa so še dolgo skupaj ostali in se živahno pogovarjali s svojim g. poslancem.

Mnogo se jih je pa zvečer podalo k veselici, katero je slov. čitalnica priredila s sodelovanjem evenskih tamburašev. Pesmi in godba so zopet jako ugajale poslušalcem. Nad vse pa je bila všeč gledališka igra „Kje je meja?“, katero so naši diletantje tako izvrstno predstavljali, da bi čast naredili javnemu odru v katerem-koli mestu.

**Iz Zagreba, 11. septembra.** Ves slovanski svet se je spomnil 8. septembra škofa Strossmayerja, ki je ta dan prav skromno in tiho praznoval svojo štiridesetletnico škofovanja v Djakovu med svojimi prijatelji. Vsi časopisi slovanski so se spominjali ta dan slavnega škofa ter napisali dokaj lepih člankov njemu v slavo; da, še celo nasprotniki njegovi so ga hvalili kot mecena hrvatskega in sploh slovanskega rodoljuba, pa mu pri tej priložnosti po svoji židovski navadi svetovali, da naj se podá v mir in da naj pusti sedanje politično stanje iz vida, saj ga on sploh ne more spremeniti. To želé sevéda madjarski politikarji, ki smatrajo Strossmayerja še vedno za nevarnega moža za dualizem, pa komaj čakajo, da zgine s pozorišča tega sveta, misleč, da bo z njim zginila tudi njegova vzvišena ideja o slovanskem pobratimstvu ter edinstvu v cerkvi. Ali se silno varajo. Kar je zasejal dobrega slavni djakovački škof, ostalo bode potomcem kot svet zalog boljše bodočnosti slovanskega roda, kajti borba za edinstvo v cerkvi je sveta stvar, in kadar se to vresniči, potem bo slovanstvo doseglo tudi svoj cilj, naj se potem bori proti njemu kolikorkoli hoče sovražni in zavistni nam svet. Sevéda bode borb za to veliko idejo še mnogo, saj nam je najboljši dokaz za to, kako sami sedanji Hrvati sodijo o Strossmayerju, o možu, o katerem se mora reči, da je največi dobrotnik Hrvatske.

Blo je 6. septembra, ko se je imela obdržavati seja mestnega zastopstva zagrebškega. Mestni župan dr. Amruš se je odpotil v Djakovo, da čestita jubilarju, a mesto njega je imel predsedati skupščini podžupan g. Milan Stanković. Še pred nego je prišel podžupan, razpravljalo se je prav živahno med zastopniki. Videlo se je, da imajo rešiti prav važen predlog. In tako je tudi bilo. Večina mestnega zastopstva je hotela čestitati škofu Strossmayerju v imenu glavnega mesta Zagreba povodom njegove štiridesetletnice škofovanja. Ko pa je slišala o tem govoriti manjšina zastopstva, odločila je na predlog zastopnika Crnkovića, da bode protestovala proti takemu predlogu in proti čestitki obzirom na znani dogodjaj v Belovaru. Vsled tega je večji del inteligentnejih zastopnikov zapustil dvorano, da se potem ni mogla seja obdržavati.

Vsak naobražen človek mora obsoditi ravnanje manjšine mestnega zastopstva brez obzira na politično prepričanje ene in druge stranke. Strossmayerju se je imelo čestitati le kot škofu, a ne kot politikarju, a to je on gotovo zaslužil od vsacega zavednega katolika, a še posebej kot Hrvat. Crnković in njegovi privrženci morejo svoje madjaronsko mnenje vselej slobodno izjaviti, pa jim ne bode za to nobeden zameril, kajti vsakega prepričanje naj se spoštuje. Ali v tem slučaju se je pokazalo njihovo madjaronstvo kot prava strast in zaslepljenost proti vsemu, kar se more plemenito imenovati. Kaj se nima Strossmayerju zahvaliti mestno zastopstvo, kot reprezentant mesta Zagreba, da se to mesto dandanes toliko ceni v vnanjem svetu? Kaj niso visoke šole in znanstveni zavodi njegovo delo? Kaj ne leži na srcu razvitek glavnega mesta hrvatskemu mecenu? Recite nam madjaroni in privrženci stranke prava, kdo je žrtvoval za napredek hrvatskega naroda toliko, kolikor Strossmayer? In zdaj — o grda nehvaležnost — se podstopijo ljudje, ki niso za narod nikdar nič storili, sramotiti glavno mesto Hrvatske pred izobraženim svetom. Tedaj ni dovolj nehvaležnost samemu škofu, nego tudi sramote je treba pred vnanjim svetom. Taki so sedanji naši madjaroni, katerih bi se stari njihovi somišljeniki gotovo sramovali, kajti njihovo ravnanje ni pošteno. Da pa pokrijejo in opravdajo ta svoj čin, pokazujejo v svoji lojalnosti, katera jim je vedno v ustih, na dogodjaj v Belovaru.

Kako in zakaj se je v Belovaru dogodil ne ugodni dogodjaj, more si vsakdo po svojem tolmačiti, ali to je znano, da je škof Strossmayer še dandanes tajni svetovnik Nj. Veličanstva, tedaj tudi lojalni podanik svojega kralja. Kako se pa strinja s tem činom obožavanje teh mladih madjaronov nedavno umrlega ministra Andrassy-ja, o katerem je vendar znano vsemu svetu, kaj je bilo z njim leta 1849? Ti dogodjaji so politični ter jih ni potrebno mešati pri takih priložnostih. S čestitanjem slavnemu jubilarju pa se je imela izkazati le ljubezen do njega in zahvalnost za dobrote njegove, ki jih je izkazal narodu svojemu. Ali pri naših mladih madjaronih je politika zaslepila um in okamenila srce že v taki meri, da ne znajo nič več ceniti zaslug za domovino ter biti zánje hvaležni. Tudi to je znak naše najnovejše politike, da se namreč vse plemenito prezira in le to hvali, kar je ugodno in pojedincem koristno. Žalibog, da imajo taki nazori največi privrženec.

## Dnevne novice.

(Železnica Ljubljana-Kamnik.) Ker vojno ministerstvo ni dovolilo, da bi se gradila kamniška železnica v občini črnuški s porabo državne ceste, podjetniki ne bodo mogli dovršiti dela do 15. okt. Prvotno progo so morali preložiti na južno stran Črnuč. Otvorjenje železnice je odvisno od vremena mesecev novembra in decembra.

(Poroka.) V tukajšnji knezoškofijski domači kapeli je danes ob 1/2 11. uri dopoldne č. g. P. M. de Kl i n k o w s t r o m poročil gospodičino Marijano Souvana, hčerko občežnanega rodoljuba in veletrgovca gosp. Fr. Ks. Souvana, s stotnikom domačega peš-polka št. 17. gosp. M. Kumpom. Povodom te poroke sta sinoči čitalniški pevski zbor in za tem slov. delavsko pevsko društvo „Slavec“ napravila gospodičini nevesti podoknico na Velikem trgu pred stanovanjem g. Fr. Ks. Souvana.

(Poročil) se je včeraj v Škofji Loki gosp. dr. Karol Triller, odvetniški koncipijent pri gosp. dr. Mosché-tu, z gospodičino Berto Gerbee.

(Umrl) je včeraj bivši deželni poslanec Seebacher (Jezernik) in župan v Vetrinju.

(Premovanje konj v Št. Jerneju) na Dolenjskem se je vršilo v soboto. Pripeljali so 21 kobil z žrebeti, 13 brejih kobil, 25 eno- in dveletnih žrebet. Premije so dobili: J. Vertačič s Pristave 40 gld., Anton Majzelj iz Št. Jerneja 25 gld., Fr. Gregorčič iz Rakovnika in J. Globelnik iz Škocijana po 20 gld., Fr. Fabijan z Dol. Gradišča 15 gld., Anton Majzelj iz Št. Jerneja, J. Stih iz Molenc in Peter Krhin z Gradišča vsak srebrno svetinjo. Za mlade kobile: Fr. Gorenjec iz Malenc 30 gld., J. Stroj in iz Ostroga 20 gld., J. Krhin z Gradišča 15 gld., J. Germ iz Škocijana in Valentin Paneš iz Smetnika vsak srebrno svetinjo. Za žrebete: Anton Štravs iz Kostanjevice, Matija Kerin iz Vel. Podloga, J. Globočnik z Dobrave, J. Stih iz Malenc, J. Stroj in iz Ostroga in J. Barborič iz Čadraž po 10 gld., J. Globočnik z Dobrave in J. Dvornik iz Krške Vasi sta dobila vsak srebrno svetinjo. Pri konjski dirki je dobil državno darilo 100 gld. gosp. Gabrijel Jelovšek z Vrhničke, drugo darilo je dobil g. J. Dvornik iz Krške Vasi in tretje gosp. Anton Šmid iz Št. Jerneja.

(Cesarjevičevo delo) „Avstro-ogrška monarhija v besedi in obrazu“ prinaša v zadnjem snopiču opis Krasa iz peresa vladnega svetovalca Krausa in opis Kranjske v predzgodovinski dōbi, katerega je spisal pokojni Deschmann.

(Na deželni razstavi) v Gradcu je v turistiškem oddelku fotograf v Bledu, g. Lergertporer, razstavil prav dobro izgotovljeni relief Savinjskih planin.

(O Karolovem mostu) v Pragi prinašata oba ilustrovana lista „Světozor“ in „Zlatá Praha“ (št. 43) ilustracije o zadnji povodnji, predstavljajoče razne dogodjaje grozne katastrofe. Tiskana sta oba lista na lepem, močnem papirju, in stoji posamična številka pri vseh knjigotržcih in pri opravništvu 20 kr.

(Potovanje okoli zemlje.) Dne 5. t. m. je iz Pulja fregata „Saida“ nastopila pot okoli zemlje; poveljnik ji je kapitan pl. Wachtel. Na ladiji je 350 mož, 34 kadetov in dva zdravnik. Potovanje je proračunjeno na 486 dni. Ladija se vrne v Pulj koncem decembra 1891.

(Pritožba opavskega „Sokola“ do dež. vlade) Izbruhi strasti, s katerimi je bila povodom sokolske slavnosti v Opavi globoko užaljena češka narodnost,

napotili so telovadno jahalno društvo „Přemysl“, da je vložilo pri deželni vladi pritožbo in prosilo, da se kaznujejo pouličniki. V tej pritožbi, koja sta podpisala v imenu odborovem g. Ig. Vikček in g. K. Filipík, opisuje nadrobno opavski „Sokol“ surovo nasilstvo, kojemu je bil slavnostni spreved izpostavljen, in se dokazuje, da so vse to prouzročili v prvi vrsti mestni tajnik Stock, dalje mestna policija, ki je pustila izgreznike razsajati ter sama skrbel, da se je spreved pretrgal, konečno opavski župan Hauer, ki je deloma kriv vseh teh neredov. Ker so župan in policija ravnali in postopali zoper naredbe deželne vlade, izraža opavski „Sokol“ iskreno prošnjo, naj se prične preiskava, kdo je prouzročil vse te izgrede, in naj se kaznujejo župan in policija, in v prihodnje ukrene vse potrebno gledé na osebno varnost in imetje. Naposled navaja „Sokol“ dolgo vrsto tistih oseb, ki so metale blato po zastavah, kamenjali vdeležnike, „Sokole“ vlekli raz konje, topli s palicami in nekatere celó oklali z nožmi, pa tudi konje. Mej temi izgrezniki in napadalci so mestni odborniki: Harz, Alter, David, agent Vogel, vrednik „Fr. Schles. Ztg.“, E. Schönaich, mnogi mestni uradniki, učitelji, črkostavci in rokodelci. Najbolj se omenja med izgrezniki še policija, ker se ni upirala napadalcem, tablice s številkami na polumesecu vtaknila v žep, da bi ne bili poznani, ter delila piščalke med pouličnike. Opavski „Sokol“ se nadeja, da bodo kaznovani vsi izgrezniki in da bodo oblastva skrbel, da se nasproti češkemu prebivalstvu v Opavi zagotovljena prava v državljanski postavi spoštujejo in čuvajo.

### Telegrami.

**Budimpešta**, 15. septembra. Pri vojaških vajah na južnem Ogrskem se je danes prvič rabil brezdimni smodnik. 77 bataljonov, 36 eskadronov in 128 topov je bilo štiri ure v ognji, a dima ni bilo videti. Vse čete so pokazale vrlo izvežbanje in obnašanje. Cesar je večkrat izrazil svojo zadovoljnost. Nadvojvode, mnogi tuji častniki in obila množica so bili navzoči pri vajah. Zvečer bo dvorna pojedina in sijajna družba v Szekelyhidiji, jutri bodo vaje končane. Jutri zvečer odpotuje cesar na Nemško.

**Düsseldorf**, 15. septembra. Včeraj iz Kolonije (Köln) prišedši hamburški brzovlak je zdrsnil pri tukajšnjem kolodvoru z železničnega tiru. Dve pri vlaku poslujoči osebi ste težko, drugi dve pa lahko poškodovani.

**Rim**, 15. septembra. Finančni minister je danes vložil ostavko ter se poslovil pri višjih uradnikih finančnega ministerstva. Zdaj pričakuje še kraljevega odloka.

**Herkulove Toplice**, 16. septembra. Pri včerajšnjem obedu, katerega je priredil ogrski ministerski predsednik Szapary povodom pričetka uravnave Dunave pri Zeleznih vratih, napil je Szapary srbskemu kralju in Srbiji ter naglašal stare prijateljske razmere ogrskega in srbskega prebivalstva in skupne težnje po razvoju. Srbski ministerski predsednik je izjavil, da je Srbija pripravljena za odkritosrčno prijateljstvo, ter je napil avstrijskemu cesarju Francu Jožefu.

**Orsova**, 16. septembra. Včeraj se je slovesno pričelo vravnavanje Železnih vrat; navzočni so bili ogrski ministerski predsednik grof Szapary, minister Baross, Szögyny, Bacquehem, srbska ministra Gruić in Josi-

mović, avstrijski poslanik Thömmel. Po nagovorih je minister Baross zažgal pri Grebenu na srbskem obrežju s 60 kilogrami smodnika nabiti roč, vsled česar je več sto kubičnih metrov skal zgromelo v Donavo.

### Zahvala.

Zahvalujemo tem potom vse prijatelje in znance, ki so povodom smrti iskreno ljubljene naše matere, gospé

### Antonije Hafner

izrazili nam svoje sočutje in sožalje in ki so se tako obilo vdeležili pogreba pokojnice. Posebno bodi še častitej duhovščini, gg. darovateljem krasnih vencev ter gg. pevcem za milo njih petje izrečena najtoplejša zahvala.

Gorenji Logatec, 15. sept. 1890.

(1) **Žalujoči ostali.**

### Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v 1000
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
15	7. u. zjut.	740.3	5.3	brezv.	megla	0.00
	2. u. pop.	738.3	16.0	vzhod	jasno	
	9. u. zveč.	738.4	13.6	"	"	
Srednja temperatura 11.7°, za 2.2° nad normalom.						

### Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

16. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88	gl.	05	kr.
Srebrna " 5 1/2 " 100 " " 16%	88	"	80	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	"	30	"
Papirna renta, davka prosta	101	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	970	"	—	"
Kreditne akcije	308	"	50	"
London	111	"	95	"
Srebro	—	"	—	"
Francoski napoleon	8	"	91	"
Cesaraki cekini	5	"	37	"
Nemške marke	54	"	97 1/2	"

### Pričetek pouka v mestnih otroških vrtcih.

Pouk v I. in II. mestnem otroškem vrtcu s slovenskim poučnim jezikom se prične

**dné 18. septembra**

s sv. mašo in sicer za I. otroški vrtec v farni cerkvi sv. Petra, za II. otroški vrtec v stolni cerkvi.

Vpisovanje otrok se bo vršilo **od 15. do 17. septembra**, vselej od 8. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne v učnih prostorih, to je, za I. otroški vrtec na sv. Petra nasipu št. 65 pri tleh na levo, za II. otroški vrtec v Poljskih ulicah št. 10, I. nadstropje. (3-3)

**Mestni magistrat ljubljanski,**  
dné 10. septembra 1890.

**UČENCI**  
dva ali trije se vsprejmejo na sv. Petra cesti št. 9 v stanovanje, kjer se jim zagotavlja snaznost in vsestransko vestna postržba. (3-1)

Ravnokar je izišla knjiga:

### Izpovedanja **TAXIL:**

18 pol 8°.

bivšega

Cena 60 kr., po pošti 65 kr.

**prostomisleca.**

Dohiva se

v **Katoliški Bukvarni v Ljubljani.**

### Knjigarna

### Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg

v LJUBLJANI, Kongresni trg št. 2,

priporoča svojo



**popolno zalogo**



### šolskih knjig,

broširanih ali trdo vezanih, ki so v rabi na tukajšnjih in vnanjih šolskih zavodih, posebej še one za c. kr. višjo gimnazijo, c. kr. višjo realko in za tukajšnjo c. kr. možko in žensko učiteljsko pripravnico, zasebne, meščanske in ljudske šole po najnižji ceni. (4-4)

Imenik navedenih učnih knjig se dohiva brezplačno.

# OLJNATE BARVE

kositarских pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

## ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža (95)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.